

- NB : (1) **All** questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate full **marks**.

1. Answer the following in **one or two** sentences. **20**
- (a) Define 'inquiry'.
  - (b) Define 'offence' under the Code of Criminal Procedure, 1973.
  - (c) Who is a Public Prosecutor ?
  - (d) What is 'adoption' ?
  - (e) What is 'childrens court' ?
  - (f) Give any two rights of an accused person.
  - (g) What is 'plea bargaining' ?
  - (h) How is an arrest made ?
  - (i) When search warrant may be issued ?
  - (j) What do you meant by compounding of offence ?
2. Answer **any four** of the following: **20**
- (a) Classes of Criminal Courts
  - (b) Child Welfare Committee
  - (c) Orders that may be passed by the Juvenile Justice Board
  - (d) Powers of the court to release an offender on probation
  - (e) Summary Trials
  - (f) Probation Officers
3. Answer **any two** of the following giving cogent reasons : **12**
- (a) Mr. Bhagat is convicted for an offence of murder, with death penalty.
    - (i) Can he file an appeal against the conviction ? Explain.
    - (ii) Explain the law relating to confirmation to death penalty.
  - (b) Raju and Dev along with their three friends commit dacoity at P.K. Jewellers shop. After their arrest and completion of investigation, a chargesheet is filled in the Sessions Court. The trial begins.
    - (i) Can Dev plead for a 'discharge' in this case ? Explain.
    - (ii) Can Raju apply for 'tender of pardon' ? When ? Explain.
  - (c) Mr. Rana is arrested for an alleged offence of rape.
    - (i) What is the nature of the offence committed by him ?
    - (ii) Can he be released on bail ? When ?
    - (iii) Can he compound the offence ? Why ?

4. Answer **any four** of the questions :

48

- What is bail ? Explain the law relating to bails.
- How is a complaint made to a Magistrate ? Explain the procedure of commencement of proceeding before the Magistrate.
- What is an FIR ? Explain the procedure of investigation by a police officer right from filling of an FIR till submission of the final report.
- Explain the law relating to trial before a Court of Sessions.
- What is an appeal ? When can an appeal be filled in an appellate court ? Explain.
- Explain the procedure of trial of an accused person who is of unsound mind.

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) आवश्यक तेथे कारणे/ धारा/ केस लॉ द्या.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे दोन वाक्यांत लिहा.

२०

- 'चौकशी' शब्दाची व्याख्या द्या.
- फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ अंतर्गत 'अपराध' शब्दाची व्याख्या द्या.
- सरकारी अभियोक्ता कोण आहे ?
- 'दत्तकविधान' म्हणजे काय ?
- 'बाल न्यायालय' म्हणजे काय ?
- अटक व्यक्तीचे कोणतेही दोन अधिकार लिहा.
- सौदा करण्यासाठीची विनंती म्हणजे काय ?
- अटकेची कार्यपध्दती काय आहे ?
- झडती-वारंट केव्हा काढता येईल ?
- अपराध आपसात मिटविणे म्हणजे काय ?

२. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

२०

- फौजदारी न्यायालयांचे वर्गीकरण
- बाल विकास समिती
- बालक कल्याण मंडळाने दिलेले आदेश
- गुन्हेगारास सकारण सोडण्याची न्यायालयाची अधिकारिता

[TURN OVER

- (इ) जलदगती परिक्षण (समरी ट्रायल्स)
 (फ) प्रोबेशन ऑफिसर

३. कोणत्याही दोन प्रश्नांचे कारणासह उत्तरे द्या.

१२

- (अ) भगतला खूनाच्या अपराधामध्ये मृत्युदंड ची शिक्षा झाली आहे.
 (i) शिक्षेचे विरुद्ध अपीलला भगत जाऊ शकतो का ? स्पष्ट करा.
 (ii) मृत्युचा शिक्षादेश कायम करण्याचा कायदा स्पष्ट करा.
- (ब) राजू आणि देव यांनी तीन मित्रांबरोबर पी.के. ज्वेलर्स चे दुकानात दरोडा घातला. त्यांचे अटक आणि तपास संपल्यावर, सेशनस कोर्ट मध्ये दोषारोप पत्र दाखल केल्यानंतर संपरीक्षा (ट्रायल) सुरू झाली.
 (i) देव विनादोषाचा (डिसचार्ज) विनंती करू शकते काय?
 (ii) राजू माफी देणे करीता (टेंडर ऑफ पार्डन) विनंती करू शकतो का? केव्हा? स्पष्ट करा.
- (क) राणाला बलात्काराच्या आरोपाखाली अटक झाली.
 (i) त्याच्या गुन्ह्याचे स्वरूप कसे आहे?
 (ii) तो जामीनावर सुटू शकतो का?
 (iii) तो गुन्हा आपसांत (कम्पाउंड) करू शकतो का?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणत्याही चार)

४८

- (अ) जामीन म्हणजे काय ? जामीनचा कायदा स्पष्ट करा.
 (ब) दंडाधिकार्याला तक्रार कशी करावी ? दंडाधिकार्यापुढील कार्यवाही सुरू करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 (क) पहिली खबर अहवाल म्हणजे काय ? पोलीस अधिकार्यांची तपास करण्यापासून ते अंतिम अहवाल देण्यापर्यंतची कार्यपध्दती स्पष्ट करा.
 (ड) सेशनस कोर्टचे संपरीक्षा (ट्रायल) चा कायदा स्पष्ट करा.
 (इ) अपील म्हणजे काय ? अपिलाती न्यायालयात अपिल केव्हा दाखल होते? स्पष्ट करा.
 (फ) मनोविकल (अनसाऊंड माईड) आरोपीच्या खटल्याची प्रक्रिया फौजदारी न्यायालयामध्ये कशा प्रकारे चालविण्यात येते?
